

Är religion en tillgång eller ett problem?

- Men svara på frågan, sa min bordsgranne och spände ögonen i mig. Anser du att religion är en tillgång eller ett problem i det moderna samhället?

Så var vi där igen, tänkte jag. Det är varken första eller sista gången samtalet hettar till när frågan om religionens nya roll kommer på tal. Den här gången handlade det om den nyligen publicerade artikeln om ungdomar i Sverige som har hotats till livet av föräldrar och anhöriga för att de vill lämna islam och vara ateister. Det är naturligtvis förfärligt och helt oförenligt med lagstiftningen som garanterar varje människa både frihet till och från religion. I det här fallet uttryckte vi alla en tacksamhet för att dessa ungdomar är skyddade av lagen som ger oss rätten att fritt välja - eller välja bort - livsåskådning och tro.

Att det finns problem med religion och religiösa sedvänjor är ju inget nytt fenomen. Precis som alla kulturella uttryck så har också religioner baksidor. Jag har genom åren mött många människor som tvingats bryta upp från trånga och fördomsfulla kyrkliga miljöer. Sådana berättelser från Guds barnbarn, som de kallas, har avslöjat många missförhållanden och förhoppningsvis bidragit till en större öppenhet och tolerans.

Men när det gäller samtalen om religionens roll idag är jag mer bekymrad över att det nästan bara handlar om religionernas avigsidor. Men allt det andra då, blir min motfråga. Samhörigheten och den medmänskliga omsorgen om ensamma, utsatta och behövande. Tron som källa till mening och tillit i livet. Människovärdet och kärleken till nästan som oförytterliga och heliga värden – hur talar vi om det i en tid som plågas av psykisk ohälsa och känslor av hopplöshet.

Eller är det så att vi inte kan tala om de religiösa livsfrågorna längre. Att det är så, som många befarar, att kunskapen om religion nästan har försvunnit i det svenska samhället. Att vi inte längre har redskap för inre och mer djuplodande samtal om livet och livets prövningar. Den tystnaden oroar mig mer än mycket annat just nu.

Kanske för att jag vet av egen erfarenhet vad mötet med troende människor och miljöer kan betyda. Inte minst för ett barn. För mig var söndagsskolan en sådan plats när jag var liten. Där på bänken bredvid tant Karin fick jag alla bibelberättelserna och de har sedan dess legat som en nyckelknippa intill hjärtat. Där fanns också bönen som bads av en bonde som knäppte sina stora, breda och beskyddande arbetshänder i önskan om välgång och beskydd för den som är liten.

Men åter till frågan om religion är en tillgång eller ett problem? Kanske svaret är en tillgång - med reservation för vissa problem. Självt har jag aldrig behövt känna av det där tvånget. Inte ens när jag som tonåring bröt upp från kyrkan och deklarerade att jag hade blivit ateist. Jag hade kloka vägledare som förstod att också det steget är en del av den andliga resan.